

Csoda a Székesegyházban

Előzmények:

Az alábbi történetet 2011. karácsonyán kaptam Tornyos Lászlótól Magyarországról. A szülei a főszereplői ennek a figyelemreméltó történetnek, amely az odaadásról és az áldozatvállalásról szól, és amely 1944. végétől 1945. március 4-ig, a Székesegyház bombázásáig játszódik. Tornyos László a szüleiről szóló történet mellé csatolt néhány fényképet is a háború előtti és utáni életükről. Mind a szöveg, mind a fényképek Tornyos László előzetes jóváhagyásával kerültek fel erre a honlapra.

A szerző

Kezdődik a történet...

“Édesapám nagy családban született. Tízen voltak testvérek. Egyik bátyja Tornyos József pap, egyik nővére pedig apáca volt. Bátyja az a Tornyos József, aki akkor székesegyházi káplán volt, amikor a szombathelyi székesegyházat bombázták. Szüleim a háborús években Nagykanizsán laktak. Édesapám 1907, szeptemberben született, édesanyám 1910. márciusában.

Édesapámat is mint minden egészséges embert behívták katonának. Az utolsó időkben 1945 februárban, az un. Balatoni csatában súlyosan megsérült az oroszok elleni harcban. Ez Lepsény és Enying térségében történt. (Ő annak idején pontosan elmondta, hogy hívták azt a tanyaszerű telepet, gazdaságot de én nem jegyeztem meg a nevét.)

(1927-ben 20 évesen levente egyenruhában)

Édesapánk sebesülése úgy történt, hogy feküdt a lövészárokbán, amikor a mögötte álló fa törzsébe csapódott egy gránát. Ennek a repeszdarabjai szóródtak szét és sebesítették meg. Ma is emlékszem, ahogy elmesélte. Úgy érezte, hogy szétszakadt a teste, deréktől lefelé hiányzik (valószínűleg a légnyomástól). Elbúcsúzott az élettől és imádkozott. Egy idő után a szomszédban szintén megsérült társa segítségért kiáltott és akkor eszmélt, hogy ő még él. Próbált oldalra fordulni, felemelni a bal lábát, és ekkor látta, hogy hiányzik a bakancs orra, ujjjaival együtt, jobb oldalt nem sikerült neki. Ekkor kezdett ő is segítségért kiáltozni, nehogy elvérezzen.

Édesanyánkról még elmondanám, hogy többször járt "frontközelen". 1944 év végén amikor édesapánkat behívták frontszolgálatra, édesanyánk aggódott és folyamatosan próbált nyomában járni. Több alkalommal követte, egészen a tűzvonal közelében is, említette, hogy éjszaka is ment, maga sem tudta, hogy merre. Hajmáskér, Várpalota környékén, ott ahol a madár sem járt, fenn a magasban (drótkötél pályán) a szénszállító csillék jártak, a látóhatár szélén pedig nagy villanások, dőrejek. Vitt magával élelmiszert, cserekereskedéshez dohányárút, és mindazt, amit gondolta, hogy édesapánknak szüksége lehet. Többször feltartóztatták, visszaküldték, megfenyegették. Hírt többször kapott róla, találkozni nem sikerült édesapánkkal. Volt, hogy az összekészített csomagot a hátvonalban pihenőn lévő katonatársaknak adta, kérve őket, hogy adják át édesapánknak. Keresztanyám – akinek a férje édesapánkkal együtt volt katona – azt mondta, hogy vakmerő volt édesanyánk és nem lehetett lebeszélni a kalandos utakról.

(1937 Anna, A fiatal Feleség)

Egy idő után előkerültek a felcserek, elkötötték a sebeit, majd hordágyra tették őket, onnét egy parasztszekérre, öt- hat embert és így vágattak ki a harctérről sűrű aknabecsapódások közepette. Lovaskocsin Balatonalmádiba vitték őket, ott egy iskolaudvaron volt az ideiglenes tábori kórház. Itt az udvaron vágták, fűrészelték le a jobb lábát, a térd alatt kb. 10 cm-es csonkot hagyva. Az alsó lábát szétroncsolta a repesz , csak egy ín tartotta. A műtétet megkérdezése és fájdalomcsillapítás nélkül végezték. A far részről is hiányzott egy tenyéryi darab. Majd innét Szombathelyre szállították a hadikórházba.

Édesanyánk könnyebben megúszta. Ellentétben a tudósításokban megjelentekről, nem tört el egyetlen végtagja sem, de zúzódásos sérüléseket szenvedett, a kórházi ellátás után távozott is a kórházból. Ő nem dolgozott, nem volt alkalmazott, édesapánknak segített, gyereket nevelt és a háztartást vezette.

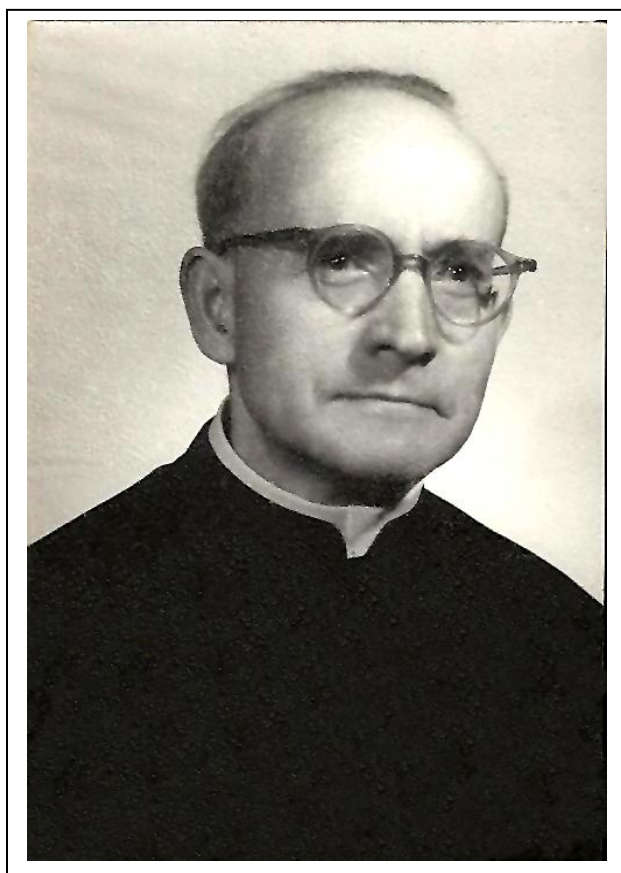
(1954 családi fénykép)

Édesanyánk is azt mondhatom, nagyon szűkszavúan emlékezett. Említette, hogy édesapánk után ment, meglátogatni, várakozni kellett neki. Mivel Szombathelyen nem volt ismerőse, hová ment volna, mint a templomba. Imádkozni is és várakozni. Várakozni sógorára Tornyos József-re, aki székesegyházi káplán volt abban az időben. A délelőtti ünnepi szertartások idején érkezett, de várnia kellett. Nagybátyámnak (Tornyos József) a szertartások után még feladatai voltak püspöki palotában, fogadások, protokoláris ünnepi ebéd, stb. Csak ezután találkozhattak. Ez volt a fő oka, hogy édesanyánk a székesegyházban tartózkodott ebben az időben és várakozott a szertartások után is. Édesanyánk segítséget várt sógorától, hogyan lehet elintézni, hogy a kórházból kiadják és haza, Nagykanizsára szállítsák.”

(A szerző megjegyzése: a légvédelmi szirénák megszólalásakor az oltáriszentséget Lelkes József pap azonnal biztonságba helyezte a kriptában.)

(Tornyos, József, A székesegyház káplánja)
1964

(A szerző megjegyzése: Mivel a légvédelmi szirénák megszólalásakor a három bejárati kaput becsukhatták, az asszony valószínűleg az oldalhajó északi részén, a kis szószék közelében, az első padsorok egyikében foglalt helyet. Innen láthatta a déli kereszthajó bejárati ajtaját, és Tornyos József is láthatta őt a főhajóban, amikor a püspöki palotából jövet – a püspöki palota mögötti kert vaskapuján keresztül érkezve – a kereszthajó ajtaján át belépett a Székesegyházba.)

Mielőtt a 485. bombázócsoport 12:42-kor végrehajtotta az első bombázási hadműveletet, Tornyosnémeti a Székesegyház főhajójában várakozott. Hamarosan hallotta odakintről a légvédelmi szirénák hangját.

“És ekkor jött a szörnyű égi áldás. Elbeszélésében nem említette, hogy a templom mely részében tartózkodott. ***‘Rettenetes volt, rengett minden, recsegés, ropogás, dőlt minden, por és füst mindenütt.’***”

A levegőt por és füst töltötte meg. Három 500 font súlyú bomba körülötte és fölötte robbant fel, ő mégis túlélte a bombák okozta légnyomást és hőhatást.

“***‘Nem tudja, hogy maradt életben, csoda volt, nagycsoda.’*** Kihangsúlyozta, hogy neki nem törött el egyetlen végtagja sem, egyetlen csontja sem.”

(1945 Fénképek a Püspöki Levéltárból)

“Akkor ennek nem tulajdonítottunk különösebb jelentőséget, de most a tudósítások ismeretében kapott értelmet, hogy mi is történhetett. Valószínű édesanyánkat megtalálták a romok alatt, valaki a helyszínen megállapította, vagy valószínűsítette, hogy végtagjai törtek. Ez került be a tudósításokba. A valóságban zúzódásokkal kórházba szállították,

ahol megállapították, hogy törés nem történt, ellátták és haza is engedték. Valószínű, nagybátyámtól kapott értesítést, hogy a helyi hírekben azt írták, hogy eltörött több csontja.

Édesapánk hosszas gondos otthoni ápolás után felgyógyult, műlábat kapott, ezzel és bot segítségével jární, sőt kerékpározni is megtanult, és felnevelt bennünket (3 gyermeket). Élete végig aktívan dolgozott, üveges, képkeretező műhelye volt Nagykanizsán, a belvárosban.”

End

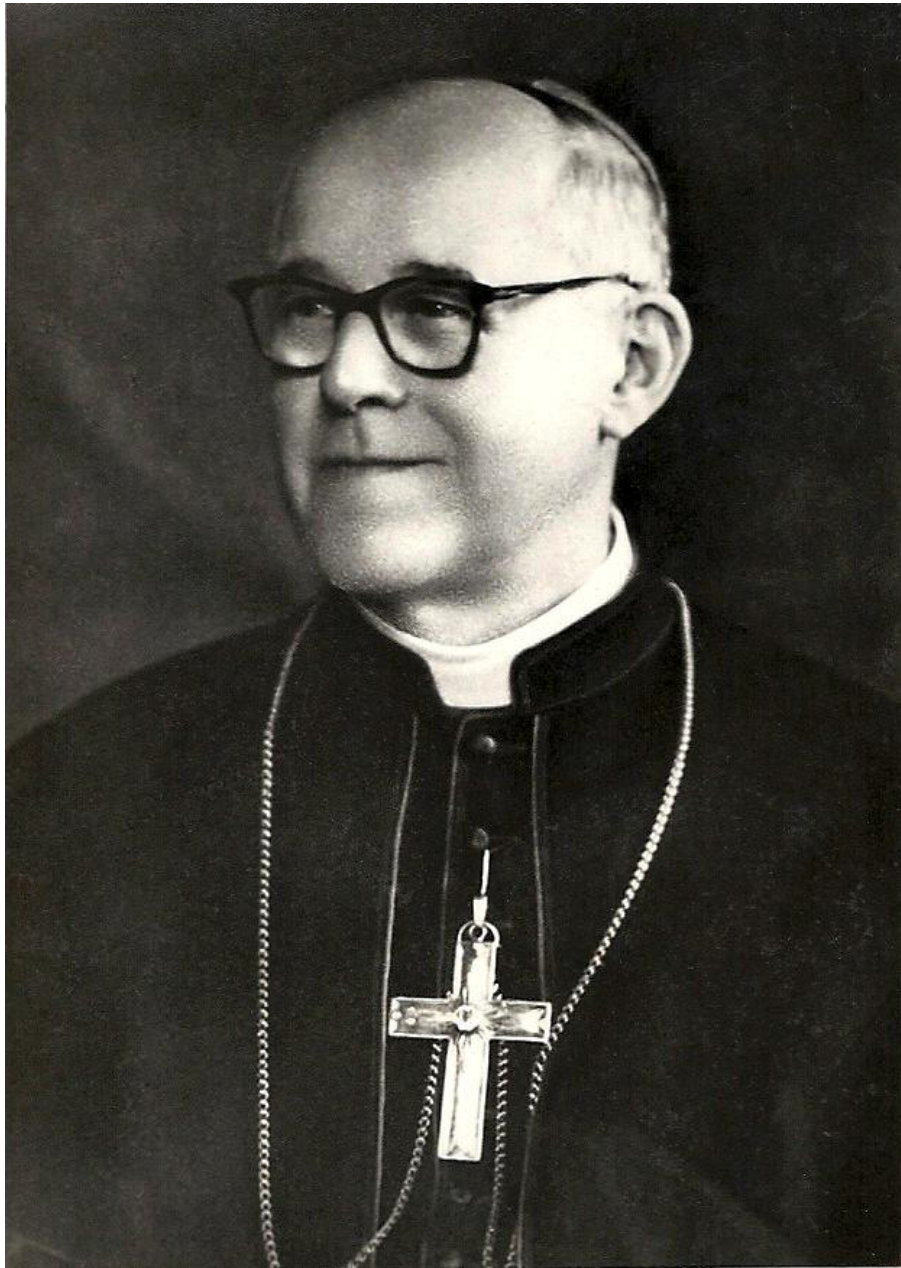
Tornyos Család: 1956
(Erzsébet, Mária, László, Anna and István)

Befejezésül szeretnék köszönetet mondani Tornyos úrnak, hogy engedélyezte, hogy édesapjáról és édesanyjáról szóló személyes emlékei, valamint családi fényképei felkerüljenek a honlapomra. Ezek a dokumentumok segítik megérteni az olvasó számára azt a valóban “Rendkívüli Csodát”, amely a Székesegyházban 1945. március 4-én történt. Illó lenne emlékgyertyát gyűjtani a főhajó északi oldalának második oszlopánál, hogy emlékeztesse a Székesegyház látogatóit az Isteni Gondviselés működésére az 1945. március 4-i nagy rombolás közepette is, amelyet számtalan történelmi fénykép és beszámoló örökitett meg.

Csak pár méterrel odébb alszik örök nyugalomra Kovács Sándor püspök, aki személyes ügyének tekintette a Székesegyház gyors újjáépítését és újjászentelését 1947-ben.

A fényképek és idézetek Tornyos László tulajdonát képezik, és az ő előzetes engedélyével olvashatók ezen a honlapon.

A szerző

Bishop Sándor Kovács

Anna Tornyo

1985